T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
URDU DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ ÇALIŞMALAR

Yüksek Lisans Tezi

Nilgün ÇİMEN

Ankara-2010

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
URDU DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ ÇALIŞMALAR

Yüksek Lisans Tezi

Nilgün ÇİMEN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Asuman Belen Özcan

Ankara-2010

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....I

GİRİŞ II

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ KİTAPLAR VE İÇERİKLERİ..... 1

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ ÇEVİRİ KİTAPLAR VE İÇERİKLERİ 4

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ MAKALELER VE İÇERİKLERİ 10

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ ÇEVİRİ MAKALELER VE İÇERİKLERİ 28

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ YÜKSEK LİSANS TEZLERİ VE İÇERİKLERİ 33

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ DOKTORA TEZLERİ VE İÇERİKLERİ 39

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ YÜKSEK LİSANS SEMİNER ÇALIŞMALARI VE İÇERİKLERİ 43

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ DOKTORA SEMİNER ÇALIŞMALARI VE İÇERİKLERİ 45

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ ÇEVİRİSİ YAPILMIŞ DRAMA 47

SÖZLÜKLER..... 48

SONUÇ……...49

ÖZET..... 50

SUMMARY 51

ÖNSÖZ

"Urdu Dili Edebiyatı ve Kültürüyle İlgili Türkçe Yayımlanmış Çalışmalar" konulu tezimiz, Türkçe yayımlanan ve hazırlanan çalışmalarla (kitaplar, makaleler, Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri, Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri öncesi hazırlanan seminer çalışmaları) birlikte, Urdu dilinden Türkçe'ye kazandırılmış çalışmaları (çeviri kitaplar ve makaleleri) içermektedir. Yayınlanmayan bildirilerden dolayı, eksiklikler olabileceği düşünüldüğü için çalışmamızda bildirilere yer verilmemiştir.

Bu konuyla ilgilenen kişilere faydalı olması amacıyla hazırladığımız tezimizdeki çalışmalar yazarın soyadı ve adı esas alınarak harf sıralaması yapılmış, çeviri yapan yazarın adı ve soyadına çalışmanın künye bilgisinde yer verilmiştir.

Tezimizdeki eksikliklerin daha sonraki çalışmalarda tamamlanması umuduyla, her anlamda bana destek olan sevgili hocam tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Asuman Belen Özcan'a, destekleri için hocam Sayın Prof. Dr. Celal Soydan'a, Sayın Doç. Dr. Durmuş Bulgur'a, Sayın Prof. Dr. Halil Toker'e, Sayın Okt. Ahmet Eryüksel'e, Arş.Gör. Aykut Kişmir'e ve Selçuk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nden Sn. Buluthan Çetintaş'a ;

Varlığıyla mutluluk kaynağım olan canım oğlum Barkın'a, maddi ve manevi desteğiyle her zaman yanımda olan sevgili eşim Ali Rıza'ya, canım anneciğim ve babacığıma, canım Nurgül'e ve Onuralp'e, canım ablalarım Fürüzan ve Aliş'e, canım kardeşim İbrahim'e ve isimlerini yazamadığım her anlamda desteklerini esirgemeyen yakınlarıma, dostlarıma sonsuz teşekkürler…

Nilgün Çimen

Ankara, 2010

GİRİŞ

"Urdu Dili Edebiyatı ve Kültürüyle İlgili Türkçe Yayımlanmış Çalışmalar" konulu tezimiz, Türkçe yayımlanan ve hazırlanan çalışmalarla (kitaplar, makaleler, Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri, Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri öncesi hazırlanan seminer çalışmaları) birlikte, Urdu dilinden Türkçe'ye kazandırılmış çalışmaları (çeviri kitaplar ve makaleleri) içermektedir.

Urdu dili, edebiyatı ve kültürüyle ilgili bugüne kadar Türkçe olarak yayımlanmış ve hazırlanmış çalışmalara ulaşmada yaşanan zorluklar bizi bu tezi hazırlamaya yönlendirmiştir. Tezimiz, Urdu dili, edebiyatı ve kültürüyle ilgilenen, bu alanda çalışmalar yapan ve okuyanlara Urdu dili, edebiyatı ve kültürüyle ilgili yararlanabilecekleri, çalışmalarında kullanabilecekleri, yol gösterici nitelikte eserleri kolayca bir arada görerek yararlanmalarını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Tezimizi aynı zamanda bir kaynak tarama çalışması olarak kabul edecek olursak, internetten yapılan araştırmalar, kütüphaneler, Urdu Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün bulunduğu üniversitelerin öğretim elemanlarıyla yapılan bizzat görüşmelerle ve bu üniversitelerin kütüphanelerinden yapılan araştırmalarla son şeklini almıştır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ KİTAPLAR VE İÇERİKLERİ

- Albayrak, Ahmet, *Muhammed İkbal Sözlüğü*, Lamure Yayınları, İstanbul, 2005.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal'in Pakistan'ın yetiştirdiği en önemli düşünürlerden biri olmasının yanı sıra, idealleştirdiği bilgi kavramı ile de önemli bir yere sahip olduğu anlatılmaktadır.

İkbal'in idealleştirdiği bilgi hem irfan hem de bir yansıtma aracıydı. Bilgi nasıl irfana dönüşür noktasında İkbal'in cevabı, insanın kendi özünü keşfetmeye başlamasıyla bilgi irfana dönüşür şeklindedir.

- Albayrak, Ahmet, *Muhammed İkbal*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2007.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal'in, hayatı ve eserleri anlatılmaktadır. İkbal, 20.yüzyılda İslam adına bir hayat ve bir eser ortaya koyanlar arasında anılan ilk isimdir. Filozof ve şair kimliğiyle, İslam dünyası için, entelektüel bir bakış açısı getiren nadir isimlerden biri olan Muhammed İkbal, vefat ettiğinde henüz Pakistan kurulmamıştı ama O, bu rüyayı çok önceleri görmüştü.

- Belen Özcan, Asuman, *Doğu Kültüründe Anlatı Geleneği: Urdu Nesri*, Pelin Ofset Lt. Şti., Ankara, 2005.

Bu çalışmada, Urdu edebiyatının tarihsel, sosyal ve siyasal açıdan değerlendirilmesi yapılmış, Urdu nesri başlangıcından günümüze kadar olan süreçte roman ve öykü türü temel alınarak incelenmiştir.

Urdu nesrinin başlangıcı, yeni urdu nesri, romanın ortaya çıkışı ve ilk önemli romancıların yaşam öyküleri, tarihsel süreci takip eden gelişmelerle birlikte edebiyat türlerini etkileyen akımlar, klasikçiler ve öyküde olağanüstü etkileri olan ilerici

hareket ve bu harekette yer alan edebiyatçılar ve kadın edebiyatçılar bu çalışmanın başlıklarını oluşturmaktadır.

- Bilik, Nuriye, *Urdu Dili Yazım Kuralları*, Literatürk, İstanbul, 2008.

- Bilik, Nuriye, Özenç, Nuray, *Urdu Dili Konuşma Kılavuzu*, Literatürk, İstanbul, 2007.
- Bilik, Nuriye, Özenç, Nuray, *Urdu Dili Grameri*, Literatürk, İstanbul, 2007.

Bu çalışmada, Urdu dili gramer yapısı, Türkçe, Farsça, İngilizce ve Urdu diline ait çeşitli gramer kitaplarından yararlanılarak, detaylarıyla anlatılmıştır.

- Bulgur, Durmuş, *Türkçe Urduca Konuşma Kılavuzu*, Harmony Publications, İslamabad, 2008.

Bu çalışmada, Pakistan-Hindistan halkını tanıma, anlama, farklılık ve benzerlikleri görmek isteyenlere, Urdu dili ile rehber olmak amaçlanmıştır. Dil konusunda yapılan çalışmalar, Urdu dilinin, dünyada konuşulan ikinci dil olduğunu göstermektedir

- Bulgur, Durmuş, *Urdu Dili ve Grameri*, Tablet Yayınları, Konya, 2007.

Bu çalışma, Arapça, Farsça ve Türkçe kelime ve harf barındıran Urdu dilinin, bu zenginliğinden dolayı ortaya çıkan imlâ ve fonetikteki güçlükleri ve bölgesel lehçe farklılıklarını kendi gerçekliği içinde anlamayı amaçlamaktadır.

- Bulgur, Durmuş, *"XIX. Yüzyıl Hint Kıtasında İslami Fikir Akımları"*, Konya 2007.

Bu çalışmada, Hindistan'da ortaya çıkan İslami ekoller, ortaya çıkışlarındaki temel sebeplerle birlikte, ekollerin sosyo-kültürel etkileri incelenmiştir.

İslami ekollerin öncüleri, ortaya çıkışlarındaki tarihi etkenler ve ekollerin yaptıkları hizmetler anlatılmıştır.

- Düzgün, Şaban Ali, *Seyyid Ahmed Han ve Entelektüel Modernizmi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997.

Bu çalışmada, İslam dünyasında batı tarzı bir modernizme örnek teşkil eden Sir Seyyid Ahmed Han'ın, kurmak istediği sistem bir bütün olarak ana hatlarıyla ele alınmaya çalışılmıştır.

Ahmed Han'ın hayatı ve eserleri, siyasi düşünceleri, dini ve kelami düşüncesi, sosyal ve eğitsel görüşleri, bölümler halinde değerlendirilmiştir.

- Soydan, Celal, *Urdu Dilinin Türk Asıllı Efsane Şairi Mirza Esedullah Han Galib*, Nüsha Yayınları, Ankara, 2004.

Bu çalışma, Urdu dilinin efsane şairi olarak kabul edilen Mirza Esedullah Han Galib'in, Urdu dili ve edebiyatına yaptığı katkıyı anlatmak amacıyla hazırlanmıştır. Türk asıllı olan Galib, Urdu dilinin gelmiş geçmiş en büyük üç şairinden biri olarak kabul edilmektedir. Hindu-Müslüman hemen hemen bütün edebiyatçılar, Farsça, Arapça, Türk dilleri ve bölgesel dillerin bütün özelliklerini içinde bulunduran Urdu dilinde eserler yazmışlar ve gelişimine katkıda bulunmuşlardır. Bu dili, taşıdığı kültür mirasıyla zirveye ulaştıran şair Mirza Esedullah Han Galib olmuştur.

- Türkmen, Erkan, *Urduca El Kitabı*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1991.

Bu çalışmada, Urdu dilinin grameri örneklerle anlatılmış ve Urdu dilinde örnek metinlere yer verilmiştir.

- Türkmen, Erkan, *Urdu Edebiyatında Şiir Evreleri*, Konya, 1992.

Bu çalışmayla, Urdu Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin Urdu şiirinin evreleri hakkında ve her devre ait şiir örneklerini inceleyerek bilgi edinmesi amaçlanmıştır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ ÇEVİRİ KİTAPLAR VE İÇERİKLERİ

- Albayrak, Ahmet, çev., *İkbal'in Düşünce Dünyası*, İnsan Yayınları,İstanbul,2004.

Bu çalışmada, son zamanların en önemli düşünür ve şairlerinden biri olan İkbal'in, modern çağda, İslam düşüncesinin yaşadığı sorunlara çözüm yolu bulma çabasından bahsedilmektedir.

İkbal, İslâm´da dinî düşüncenin yeniden kurulması için zemin oluşturmaya çalışmıştır. Bunu da, İslam'ın temel olan bazı fikirlerini ele alarak, İslam'ı doğru anlamak ve daha üst düzeyde tartışmalara zemin hazırlaması amacıyla, felsefi bir müzakere ortaya koyma önerisiyle dile getirmiştir.

Bu çalışma, alanında uzman yazarların makalelerini içermektedir.

- Arat, Reşit Rahmeti*, Baburname (Babur'un Hatıratı),* Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1985.

Bu çalışma, Babur'un, Baburname (Babur'un Hatıratı) adlı eserinin çevirisini içermektedir.

- Bulgur, Durmuş, çev., *Klasik Urdu Şiirinden Seçmeler*, Konya, 2007.

Bu çalışmada, Urdu gazel tarihinin önde gelen şairlerinden Mir Dard, Muhammed İbrahim Zevk, Hasret Mohani ve Muhammed İkbal gibi şairlerin meşhur gazelleri, kısa hayat hikayeleri ve Urdu şiirinin gelişim evrelerinden özetle bahsedilmektedir.

- Grenard, Fernand, çev., Orhan Yüksel, *Babur*, İstanbul, 1971.

Bu çalışma, Babur'un hayatının yer aldığı İngilizce kitabın, Türkçe'ye yapılmış çevirisidir.

- Halıcı, Gülseren, çev., *Urdu Edebiyatı Kısa Öyküler Seçkisi*, Turhan Kitabevi,Ankara, 2006.

Bu derleme, başlangıçtan bugüne kadar yazılan öykülerin bazılarının çevirisini içermektedir.

Mazhar-ul İslam, Mesud Aşar, Enis Nagi, Hicab İmtiyaz Ali, Enver Seccad, Yunus Cavid, Reşid Amcad, Saadet Hasan Mantu, İntizar Huseyn ve Saccad Haydar Yıldırım gibi edebiyatçıların öykülerine yer verilmiştir.

- İkbal, Muhammed, çev., Celal soydan, *Muhammed İkbal: AŞK ve TUTKU, On Uzun Manzume*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1999.

Bu çalışma, temel anlamda, İkbal'in hayatı (ataları, doğumu ve eğitimi, siyasi faaliyetleri, hastalık dönemi ve son yılları), eserleri ve eserlerinin temel özellikleri, şiiri, ikbal ve mesajının önemiyle birlikte bazı nazımlarının çevirisini içermektedir.

Bu çalışmada İkbal'in, Şikayet, Meşale ve Şair, Şikayete Cevap, Merhume Validem Anısına, Hızır, İslamın Doğuşu, Aşk ve Tutku, Kurtaba Camii, Sakiname ve İblis'in Danışma Meclisi adlı nazımlarının çevirisine yer verilmiştir.

- İkbal, Muhammed, çev., Halil Toker, *Cavidname*, İstanbul, 2002.

Bu çalışma, daha önce iki defa Türkçe çevirisi yapılmış, İkbal'in olgunluk dönemi eserlerinden biri olan Cavidname adlı eserinin çevirisini içermektedir.

- İkbal, Muhammed, çev., Halil Toker, *Mektuplar (Muhammed İkbal'in Mektupları),* İstanbul, 2002.

Bu çalışma, İkbal'in hayatında önemli rolü olan, Muhammed Ali Cinnah, Atiye Feyzi Begim ve Han Muhammed Niyazu'd-Din Han'a yazılan toplam 102 mektubun çevirisini içermektedir.

Muhammed İkbal dostu Han Muhammed Niyazu'd-Din Han'a yazdığı bir mektubunda, Hace Hasan Nizami'nin, kendisine ait mektupları kitabına dahil ederek bastırmasının, mektupların aceleyle yazılmış olması ve yayımlanması amaçlanmadığı için kendisini üzdüğünü ifade etmiştir.

Mektuplar yayımlanma amacıyla yazılmadığı için, yazarın içinden geldiği gibi samimi bir üslup kullanmasına neden olmuş, bu da bugüne kadar şiirlerini ve felsefesini bildiğimiz İkbal'in, özel yönlerini de tanımamızı sağlamıştır.

- İkbal, Muhammed, çev., Halil Toker, *Yansımalar*, İstanbul, 2001.

Yansımalar adıyla Türkçe'ye çevirisi yapılan bu çalışma, Muhammed İkbal'in zihinsel gelişim serüvenini aydınlatan önemli bir çalışmadır.

İkbal'in not defteri olarak da kabul edilebilecek bu çalışmanın sunuş bölümüne oğlu Dr. Cavid İkbal'in yazdıklarıyla, şairin zihin gücü, sanat, edebiyat, bilim ve din ile ilgili görüşleri hakkında da bilgi sahibi olmaktayız.

- İkbal, Muhammed, çev., Halil Toker, *Şu Masmavi Gökyüzünü Kendi Yurdum Sanmıştım Ben (Muhammed İkbal'in Şiirlerinden Seçmeler),* İstanbul, 1999.

Bu çalışmada, Pakistan'ın yetiştirdiği en önemli düşünürlerden Muhammed İkbal'in üç şiir mecmuası Bal-ı Cibril, Bangı Dara ve Zarb-ı Kelim'de yer alan, özellikle İkbal'in "Benlik Felsefesi"yle ilgili şiirlerinin çevirilerine yer verilmiştir.

İkbal'in hayatı ve eserleri hakkında verilen bilginin yanı sıra, "Benlik Felsefesi"ni açıklayıcı bilgiler de ilave edilmiştir.

- Galib, Mirza Esedullah Han, çev., Celal Soydan, *Galib Divanı*, T.İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2008.

Bu çalışma, Urdu dilinin efsane şairi olarak kabul edilen Mirza Esedullah Han Galib'in, *Galib Divanı* adlı eserinin tercümesidir.

Galib, şiirinin içeriği, tarzı, üslubu ve yaratıcılığıyla diğer şairlerden farklı olduğunu göstermiştir. Yaşadığı dönem itibariyle, şiirlerinde tasavvufu da işlemiş olmasına rağmen aslında dünyevi bir şairdir. Şiirlerinde daha çok dünyevi olaylara, insana ait her türlü duyguya ayrıntılı bir şekilde yer vermiştir.

Galib Divanı, yaşadığı dönemde bizzat kendisinin yaptığı düzenlemeler ve farklı isimlerle altı kez yayımlanmıştır.

Bu çalışma, Gulam Resul Mehr olmak üzere tüm Galib otoritelerinin esas aldığı divanı içermektedir.

- Soydan, Celal, çev., *Çağdaş Urdu Edebiyatı Seçkisi*, Elips Kitap, 2010.

Bu çalışmada, Urdu Edebiyatı'nın önde gelen edebiyatçılarının şiirlerinden, gezi yazılarından, mizah-hiciv yazılarından ve öykülerinden örnekler yer almaktadır.

Şiir bölümünde, Mecid Emced, N.M.Raşid, Feyz Ahmet Feyz, İbn-i İnşa, Nasir Kazmi, Ahmet Firaz ve Pervin Şakir gibi şairlerin şiirlerinden bazılarına yer verilmiştir.

Hiciv-Mizah yazıları bölümünde, Patris Buhari, Seccad Haydar Yıldırım, Müştak Ahmet Yusufi, İbn-i İnşa, Ataulhak Kasmi, Kudretullah Şahab, Karnal Muhammed Han ve Fikir Tonsvi gibi yazarların yazılarına yer verilmiştir.

Gezi yazıları bölümünde, Muntazar Hüseyin Tarar, A.B. Eşref, Ataulhak Kasmi ve Rafik Dogar gibi yazarların yazılarına yer verilmiştir.

Son bölüm olan Öykü bölümünde ise, Saadet Hasan Mantu, İntizar Hüseyin, Ahmet Nedim Kasmi, Mazhar-ul İslam ve Muhammed Munşa gibi yazarların öykülerinden bazılarına yer verilmiştir.

- Soydan, Celal, çev., *Pakistan Hindistan Öyküleri*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2001.

Bu çalışmada, Pakistan-Hindistan edebiyatının önde gelen yazarlarının, farklı kökenler, farklı dil, din ve kültürlerin bir arada yaşadığı bu iki ülkenin kültürel yapısı ve sosyal hayatından örnekler sunduğu öykülerine yer verilmiştir.

Bu çalışmada, Munşi Parim Çand'ın 'Kefen', Saadet Hasan Manto'nun 'Yol Kenarında' ve 'Kara Şalvar', Krişen Çandar'ın 'Kaçra Baba', Gulam Abbas'ın 'Palto', Belvent Singh'in 'Evin Yolu', Ahmet Nedim Kasmi'nin 'Ağıt' ve 'Elhamdülillah', Racandar Singh Beydi'nin 'Ay Tutulması' , İntizar Hüseyin'in 'Son İnsan', Aşfak Ahmet'in 'Toşey Billey' , Mümtaz Müfti'nin 'Abla', İsmet Çağatay'ın 'Yorgan', Muhammed Munşa Yad'ın 'Dünyanın Son Aç İnsanı', Halide Hüseyin'in 'Kapı', Mazhar-ul-İslam'ın 'Atlar Şehrinde Yalnız Adam' ve Yunus Cavid'in 'Kurtuluş' öykülerine yer verilmiştir.

- Soydan, Celal, çev., *Ölümüme İlişkin Bir Yazı, Pakistan Hint Edebiyatından Öyküler*, İmge Yayınevi, Ankara 2005.

Bu çalışmada, Pakistan-Hint Edebiyatı yazarlarının öykülerine yer verilmiştir. Bu çalışmada yer alan yazarlar ve öyküleri şu şekildedir;

Ataulhak Kasmi "Cennet mi Cehennem mi?, "Ölümüme İlişkin Bir Yazı"; Muntasar Hüseyin Tarar "Erzurum'da Hazan"; Niyaz Fetihpuri "Mollayla Birkaç Saat"; Ahmet Nedim Kasmi "Görgüsüz", "Rica"; Safdar Mahmut "İmam Gaddu"; Muştak Ahmet Yusufi "Muzi"; Karnal Muhammed Han "İkinci Yusuf"; Eşfak Ahmet "Rüyalar Adası"; Patris Buhari "Köpekler"; İsmet Çağatay "Küçük Kızın Ninesi"; Şefik-ur Rahman "Başarının Sırrı (İkinci Kısım)"; İbn-i İnşa "İhtiyaç Yok İlanları"; Fikir Tonsvi "Kadınlar Sendikası"; Halide Hüseyin "Ulak".

- Tagor, Rabindranath, çev., Celal Soydan, *Ganj Yunağı'nın Öyküsü*, İmge Kitabevi Yayınları, 2007.

Bu çalışmada, Tagor'un seçme öykülerine yer verilmiştir. Tagor'un, Hindistan ve Bengal'i, sosyal ve kültürel yaşamından dikkat çekici betimlemelerle anlattığı bu çalışmada yer verilen öyküleri, 'Miras', 'Son Gece', 'İbadetçi Kadın', 'Hafif Meşrep', 'Ganj Yunağı'nın Öyküsü', 'Özveri', 'Hırsızlık', 'Racandar'ın Dönüşü', 'Dul', 'Aşk', 'Aç Taşlar', 'Bahçıvan', 'Kayıp Mücevher', 'İskelet' ve 'Şair ve Genç Kız' adlı öykülerdir.

- Toker, Halil, çev., *Pakistan-Hindistan Öyküleri-Seçkiler*, İstanbul 2000.

Bu çalışma, yüzlerce dil ve lehçenin konuşulduğu Pakistan ve Hindistan'ın ortak kültür dili olan, en yaygın ve köklü dillerinden Urduca'dan çevirisi yapılmış seçkiler içermektedir. Öykü çevirilerinden önce, Urdu Edebiyat'ında modern öykünün gelişimi hakkında özet bilgi verilmiştir.

Prem Çand 'Vefa Tanrıçası've 'İç Güveyi', Sa'adat Hasan Mantu 'Basıt', 'Gösteri' ve 'Melek', Racandar Singh Bedi 'Bhola', Krişan Çander 'Hala Yaşıyor', İntizar Husayn 'Bulutlar', Gulam 'Abbas 'Heykel', 'Aziz Ahmad 'Bahçıvan', Savkat Sadıki 'Zenci', Kudratullah Şihab 'Anneciğim', Afşan 'Abbasi 'Amaç', Mansur Kaysar 'Söylenti Ağları', Yunus Cavid 'Kapı Çalındı', Ahmed Nedim Kasimi 'Garip Heykeltıraş', Anvar Saccad 'İnek', Salim Ahtar 'Ana ve Oğul', Muhammad Manşiyad 'Yeni Vuruş', Harçarın Çavla ''İş Bilirlik' ve 'Tohumu Başka', Mirza 'Azim Beg Çuğtayi 'Dilenci', çalışmada yer alan yazarlar ve öyküleridir.

- Toker, Halil, *Keşmir Dosyası,* İstanbul, 2003.

Bu çalışmada, Keşmirle ilgili yazılımış toplam 20 çeviri makale yer almaktadır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ MAKALELER VE İÇERİKLERİ

- Asraf, Bahtiyar, "İkbal ve Türkler", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal'in, Türkler ve Mustafa Kemal' e övgüleriyle ilgili yazılmış eserlerinden örneklere ve bu konudaki incelemelerine yer verilmiştir.

- Asrar, Ahmed, "Atatürk ve Muhammed Ali Cinnah", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışmada, aynı inanç ve duyguları taşıyan, tarihsel süreçte birbirine destek olan ve benzerlikleri farklılıklarında çok olan iki kardeş ülkenin kurucuları Atatürk ve Muhammed Ali Cinnah incelenmiştir.

- Belen Özcan, Asuman, Köycü, Seda, "İki Kadın, Tek Aşk:Şiir Maria Pawlikowska ve Pervin Şakir", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt:43, Sayı:2, Ankara, 2003.

Karşılaştırmalı bu çalışmada, farklı kültürlerde iki kadın şair, Polonyalı Maria Pawlikowska ve Pakistan'lı Pervin Şakir ele alınmıştır.

Kendi ülkelerinin yazın alanında önemli bir yere sahip olan bu iki kadının, farklı coğrafyalarda, farklı hayat yaşamış olmalarına rağmen birleştiği tek nokta şiirdir. 1891 yılında Polonya'nın Krakov kentinde doğan Maria Pawlikowska, uzun bir esaret dönemi, savaşlar, ölümler yaşayan Polonyalılara, unuttukları bir duyguyu, aşkı hatırlatmıştır adeta. Uzunca bir süre zorluklar yaşayan Polonya halkı tarafından, aşk duygusunu dile getiren şairin şiirleri olumlu tepki almış ve hak ettiği değeri bulmuştur.

Pawlikowska, Polonya edebiyatında var olan diğer kadın şairlerden farklı olarak, özgür, cesur ve uçarı kadın kimliğiyle şiirlerinde hemen dikkati çekmektedir.

Polonya şiirine, Pawlikowska ile yansıyan cesur ve doğal kadın kimliği, şairin ölümünden yedi yıl sonra farklı bir coğrafyada farklı bir kültürde dünyaya gözlerini açan Pervin Şakir ile Urdu şiirine yansımıştır.

Pakistan edebiyatında 1977 yılında, tecrübelerini, yaşadığı aşk ve acılarını, isyanını özetle kendinden cesurca ve samimiyetle bahsettiği, "Huşbu" adlı ilk eserini yayımlamıştır. Bu eserinde kadının aşkında ruh ve beden birlikteliği üzerinde durması, pek çok olumsuz eleştiriye maruz kalmasına neden olmuştur.

- Belen Özcan, Asuman, "Urdu Edebiyatında Düzyazının Evrimi" **,** Atatürk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi-Sosyal Bilimler Dergisi, Erzurum, 2001.

Bu çalışmada, Urdu Edebiyatında düzyazının başlangıcı olarak kabul edilen 18. Yüzyıldan, günümüze kadar olan gelişim sürecine detaylarıyla yer verilmiştir. Bu dönem bulunan eserlerin hepsinin dinsel içerikli Arapça ve Farsça kitapların çevirileri oldukları tespit edilmiştir.

19. yüzyılda Avrupa'da doğup gelişen romantizm, realizm gibi akımlar bütün dünya edebiyatını etkilediği gibi, Urdu edebiyatını da etkilemiştir. Dolayısıyla Urdu edebiyatında düzyazının gerçek anlamda kimliğine kavuşması 19. Yüzyıl sonları ile 20. Yüzyıl başlarını bulmuştur. 1936 yılında "ilerici hareketin" başlamasıyla öykü türü önemli gelişmeler kaydetmiştir. Değişim ve gelişimin oldukça hızlı olduğu öykü türüne kıyasla, romandaki gelişim daha yavaş olmuştur. Vatan kavramı, 1947 yılında Pakistan'ın bağımsızlığına kavuşmasıyla birlikte, romanlardaki yerini de almıştır.

- Belen Özcan, Asuman, "Roman Yazan Kadınlar; Raşida-ul Nisa Begum'dan Kuretul'ayn Haydar'a", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Sayı: 6, Ankara, 2002.

Bu çalışmada, 19. Yüzyılın sonlarına doğru, Müslüman toplumun özellikle kadınların, bilgisizlik ve kötü yaşam koşullarının kaderleri olmadığını edbiyat sayesinde fark etmeleriyle birlikte roman yazmaya başladıkları anlatılmaktadır.

Roman yazmaya başlayan ilk kadın yazarlardan Muhammadi Begum ve Raşida-ul Nisa Begum öncelikle ıslahi roman türünü benimsemişlerdir. 20. Yüzyıla gelindiğinde, romanda tür ve temanın değişmesiyle, protest ve başkaldırı türünde roman yazmaya başlamışlardır. İsmet Çağtayi, Kuretul'ayn Haydar, Hicab İmtiyaz Ali gibi yazarlar en ünlü ve önemli kadın Romacıların başında gelir.

- Belen Özcan, Asuman, "Feminist Bir Şair: Kişver Nahid", Atatürk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi-Sosyal Bilimler Dergisi, Erzurum, 2002.

Bu çalışmada, Pakistan'ın Batı'ya açılmasına ve Pakistan edebiyatından söz ettirmesine neden olan şairlerden biri Kişver Nahid ve şiirinden bahsedilmektedir.

03 Şubat 1940 yılında doğan Kişver Nahid, Pakistan'ın önemli kadın şairlerindendir. Pakistan'daki feminist hareketin içinde yer almış, ülkesinde kadınlara yönelik baskı ve şiddete şiirlerinde sıkça yer vermiştir. Urdu şiirine getirdiği yenilikler açısından 20. Yüzyıl Pakistan edebiyatında oldukça önemli bir yere sahiptir.

Şiir yaşamına fakülte yıllarında gazel yazarak başlayan şair, daha sonraki dönemde serbest nazım ve düzyazı nazım türünde şiirlere yönelmiş, ancak gazel yazmaktan hiç vazgeçmemiştir.

Kişver Nahid, gazellerinde aşk duygularını dile getirmiş ancak hep bir utanç duygusu da kendini belli etmiştir. Toplumsal yasak ve baskılar altında sevgiliyi arzulayan kadın, duygu ve düşüncelerini açıkça ifade edememektedir.

Şiirinde günümüz insanının yalnızlığını, insani duygu ve ilişkilerden nasıl uzaklaştığını açık ve sade bir dille anlatmaktadır.

- Belen Özcan, Asuman, "Pakistanlı Lirik Bir Şair: Pervin Şakir" , Folklor ve Edebiyat, Sayı: 36, Ankara, 2003.

24 Kasım 1952'de Pakistan'ın Karaçi kentinde doğan ve küçük yaşından itibaren şiirle ilgilenmeye başlayan Pervin Şakir, 20. Yüzyıl Pakistan edebiyatının önemli kadın şairlerindendir.

Ehmad Nedim Kasimi, editörü olduğu Funun dergisinde Pervin Şakir'in şiirlerini yayımlayarak, isminin duyulmasına ve prestij kazanmasına vesile olmuştur.

Pervin Şakir'in şiirlerinde bireysellik ön planda olsa da, içinde bulunduğu toplumla sıkı bir ilişki kurduğu ve aslında dış dünyanın belirleyici olduğu görülür.

- Belen Özcan, Asuman, "Patris Buhari ve Gülmece" , Ekev Akademi Dergisi, Erzurum Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınevi, Sayı: 17, Erzurum, 2003.

Bu çalışmada, gerçek adı Ahmed Şah Buhari olan ancak Patris Buhari adıyla ünlenen, Urdu yazınında gülmece konusunda tek ancak oldukça önemli bir eser yazan, Patris Buhari ele alınmış ve bir öyküsüyle tanıtılmaya çalışılmıştır.

Urdu Edebiyatına kazandırdığı "Patris ke Mazamin" (Patris'in Öyküleri) adlı kısa eseri, onun gülmece alanında akla gelen ilk isim olmasını sağlamıştır.

Patris'in öykülerindeki temel konular olaylardan ibarettir. Öykülerinde, insanların, zevksizliklerini, duyarsızlıklarını, ahmaklıklarını ve tembelliklerini

hicvederek anlatır. Asıl amacı yazdıklarıyla insanları sadece güldürmek değil, aynı zamanda eğitmektir.

- Belen Özcan, Asuman, "Pencap'ın Şiirsel Sesi; Ahmed Nedim Kasimi**"**, Littera, c.15, Ankara, 2004.

Bu çalışmada, Urdu Edebiyat tarihinde çok önemli bir yeri olan Ahmed Nedim Kasmi'nin hayatı ve bir öyküsü üzerinden sanatından bahsedilmektedir.

Günümüz Pakistanı'nın en önemli, en ünlü ve şair, öykücü, köşe yazarı olarak birçok alanda isim yapmış edebiyatçılarından olan Ahmed Nedim Kasmi, eserlerinde köy yaşamını gerçekçi bir tarzda yansıtmıştır.

- Benli, Selma, "Saadet Hasan Mantu", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:1, Sayı:3, Ankara, Güz 2001.

Bu çalışmada, Urdu dilinin en önemli ve en ünlü öykücülerinden Saadet Hasan Mantu'nun, hayatı ve edebi kişiliği hakkında bilgi verilmiştir.

Halkın üzerindeki baskıların, zulümlerin ve her türlü haksızlığın yaşandığı bir döneme denk gelen Mantu'nun öyküleri, sosyal ve siyasi yaşamın aynası olmuştur. Tutu adlı öyküsüne de bu çalışmada yer verilmiştir.

- Benli, Selma, "Zarb-e Kelam"**,** Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 5.cilt, 1.sayı, Ankara, 1993.

Bu çalışmada, İkbal'in Zarb-e Kelam adlı eser incelenmiş, İkbal'in Urduca eserleri hakkında Türkiye'de yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir.

Zarb-e Kelam İkbal'in ölümünden iki yıl önce yayımlanan ve tamamı Urduca olan 4 manzum eserin sonuncusudur ve Farsça ve Türkçe çevirilerinin yanısıra Arapça çevirisi de bulunmaktadır.

- Benli, Selma, "İlk Dönem Urdu Edebiyatına Genel Bir Bakış", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:4, Sayı:13, Ankara, Bahar 2004.

Bu çalışma, Urdu dili ve edebiyatının gelişiminin birinci ve ikinci aşamasını kapsamaktadır.

Müslümanların Hindistan'da hüküm sürdükleri süreçte ortaya çıkan edebi gelişmeler, dönemler şeklinde incelenmiş, ilk Urdu dili şairi sayılan Emir Hüsrev Dehlevi'den başlayarak, her dönemin ünlü şairleri, edebiyatçıları ve eserleri hakkında özlü bilgiler sunulmuştur.

- Bilik, Nuriye, "Nasreddin Hoca Fıkralarının Pakistan'daki Nasrettin Hoca Fıkralarıyla Mukayesesi", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl: IV, Sayı:15, Ankara, Güz 2004.

Bu çalışmada, Pakistan halkına hitap eden ve dilden dile dolaşan, Anadolu halk bilgesi, ince bir zeka ürünü olan Nasreddin hoca fıkralarının Pakistan'daki benzerleriyle karşılaştırılması yapılmış, farklılıklar tespit edilmiş ve fıkra örneklerine yer verilmiştir.

- Bulgur, Durmuş, "1850–1900 Yılları Arası Hind Yarımadası'ndaki İslami Fikir Akımları", S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi, S.14, Konya 2002.

Bu çalışma, Durmuş Bulgur tarafından hazırlanan "1850–1900 Yılları Arası Hind Yarımadası'ndaki İslami Fikir Akımları" Doktora Tezi (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1999, Yayımlanmamış Doktora Tezi) nin bir bölümünün özetidir.

Çalışma, 19. Yüzyılın genel bir değerlendirmesiyle birlikte, bu dönemde ortaya çıkan fikir akımlarından, Ehl-i Hadis, Devband, Aligarh, ve Nedve Ekollerinin incelemesini içermektedir.

- Bulgur, Durmuş, "Ticaretten Sömürgeciliğe XIX. Yüzyılda Hindistan ve İngiliz Hâkimiyeti", Divan İlmi Araştırmalar, Bilim ve Sanat Vakfı, Sayı: 17, İstanbul, 2004.

Bu çalışmada, Doğu Hindistan Şirketi'nin İlk Dönemleri, Şirketin siyasete müdahalesi, şirketin başarılı olmasının sebebi ve 75 yıllık iktidarı, Seyyid Ahmed Birelvi ve mücahidin Hareketi, 1857 bağımsızlık savaşı, İngilizler ile Müslümanları yakınlaştırma çabası, 1857 sonrası İngiliz siyaseti ve Hindu-Müslüman çatışması, XIX. Yüzyılda Hint Yarımadası'nda sosyal durum, ilmi ve edebi durum, Doğu Hindistan Şirketi'nin ilk dönemlerinde eğitim, Delhi Koleji ve Batı etkisinin nüfuzu, alternatif dini medreseler, iktisadi durum ve dini durum başlıkları altında incelenmiştir.

- Bulgur, Durmuş, "Tarihsel Gelişim Süreci İçerisinde Urduca" Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 16, Konya 2006.

Bu çalışmada, Urdu dilinin tarihsel gelişimine etki eden unsurlar ve Urdu dilinin aslı ile ilgili tartışmalar yer almaktadır.

Urduca'nın ortaya çıktığı, doğduğu yer, zaman ve ismini alışıyla ilgili farklı görüşler vardır. Bu çalışma, dilin gelişimiyle ilgili, sufi ve alimlerin payı, Bhagti hareketinin Urdu dili üzerindeki etkileri, Aligarh hareketinin Urdu dili ve edebiyatına katkıları ve Urduca Hintçe tartışması gibi başlıkları içermektedir.

- Bulgur, Durmuş, "Urduca Biyografi Yazarlığı ve Hali" Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi, Sayı: 16, Konya 2006.

Bu çalışma, Durmuş Bulgur'un, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Urdu Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı'nda,

1995 yılında kabul edilen 'Şemsu'l-Ulema' Hacı Eltaf Hüseyin Hali'nin Hayatı-Eserleri ve Edebi Kişiliği' konulu yüksek lisans tezinin özetidir.

Urdu Dili'nin ilk dönem edebi örneklerine baktığımızda, tür açısından biyografik olduğu görülür.

Bu çalışmada da, Hint Yarımadasında biyografi yazarlığının tarihi gelişimi ve Eltaf Hüseyin Hali'nin bu alandaki çalışmalarına yer verilmiştir.

- Bulgur, Durmuş**,** "Urduca Gazel Geleneğinin Mütefekkir ve Sufi Şairi Seyyid Hâce Mîr Derd", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl: VI, Sayı: 23, Ankara 2006.

Bu çalışmada, Hint-Türk imparatorluğunun temellerinin sarsıldığı ve ümitsizliğin hakim olduğu dönemde, maneviyatı ve yüce ahlakı ile insanlar üzerinde etkili olmuş sufi şair Mir Derd ele alınmış ve şiirlerinden örnekler verilmiştir.

Urduca gazel geleneğinde klasikler arasında yerini alan Mir Derd kalbine doğan konuları, Farsça ve Urduca şiirlerinde oldukça güzel ifade etmesi nedeniyle, döneminin önemli bir şairi olarak kabul görmüştür.

- Bulgur, Durmuş, çev., "Muhammed İkbal ve Mesajı", Hindistan Türk Tarihi Araştırmaları, Yıl:1, Sayı:2, Malatya, 2007.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal, doğumu, tahsili, dini geçmişi, hocaları, vefatı, İkbal'in Mesajı ve Felsefesi, benlik felsefesi, aşk nazariyesi, merd-i mü'min nazariyesi, ictihad nazariyesi gibi başlıklar altında incelenmiştir.

- Bulu, Şevket, "Urduca, Türkçe Atasözü ve Deyimlerde Bazı Benzerlikler", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 2.cilt, 2. Sayı, Ankara, 1975.

Bu çalışmada, bir kültürün menşeini tanımamızda, güvenilir bilgiler ihtiva eden atasözleri ve deyimlerin, Urdu ve Türk dillerinde ortak veya benzer yönleri bulunan bazı atasözü ve deyimler örnekler verilerek incelenmiştir.

- Bulu, Şevket, "Şibli'nin Safarnama-i Rum-u Şam-u Mısr-ı Hakkında Birkaç Not", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 2.cilt, 3. Sayı, Ankara, 1977.

Bu çalışmada, 19.yüzyılda, Hint Müslümanları arasında yetişmiş bulunan, Türk dostu Şibli Numani'nin, Safarnama adlı eserinin önemli başlıklarının çevirisi yer almaktadır.

- Çağdaş, Kemal, "Muhammed Ali Cinnah'ın Yaşam Öyküsü ve Kişiliği", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 2.cilt, 3.sayı, Ankara, 1977.

Bu çalışmada, Muhammed Ali Cinnah'ın çocukluğu, ailesi, eğitimi mücadeleci ruhu detaylarıyla ele alınmıştır.

Müslüman Türkler Hint egemenliğini İngilizler ele geçirdiği dönemde, ülkesini yöneten İngilizleri bazı yönlerinden dolayı takdir ederken, kendi halkının kendi topraklarında özgür olması gerektiğine inanıyordu.

- Eryüksel, Ahmet, " Urdu Dili'nin Türk Asıllı Gazel Şairi Mirza Kurban Ali Beg Salik", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:1, Sayı:3, Ankara, Güz 2001.

Bu çalışmada, 1824 yılında Haydarabad'da dünyaya gelen, Mirza Kurban Ali Beg Salik ve eserleri incelenmiştir.

Urdu şiirin tanınmış şairi Mirza Galib'in öğrencilerinden olan Salik'in, ölüm tarihi net olarak bilinmemektedir.

- Eryüksel, Ahmet, "Urduca Gazel Şairi Navab Muhammed Mustafa Han Şifta", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:2, Sayı:5, Bahar 2002.

Bu çalışmada, Muhammed Mustafa Han Şifta'nın hayatı ve edebi yönü anlatılmaktadır.

Döneminin tanınmış Urduca gazel şairlerinden olan Navab Muhammed Mustafa Han Şifta, 1809'da Delhi'de dünyaya gelmiştir. Urduca ve Farsça şiirler yazan Şifta'nın bu iki dilde de birer divanı bulunmaktadır. Aynı zamanda Urduca'nın en önemli şairlerinden Mumin Han Mumin ve Mirza Esadullah Han Galib'in talebesidir. Kendine has bir uslüba sahip olan Şifta; tasavvuf konuları dışında vatan sevgisi ve milliyetçilikle de ilgilenmiştir ve bu yönü onu onu diğer şairlerden ayırmaktadır.Bir Urduca ve bir Farsça divanı vardır. Şifta aynı zamanda şiirlerinden çok, döneminde herkes tarafından kabul edilen tenkit yeteneği ile de meşhur olmuştur ve döneminin önde gelen edebi tenkitçileri arasında yer almıştır.

- Eryüksel, Ahmet, "İkbal'in Cavidnamesi", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:2, Sayı:6, Yaz 2002.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal'in düşünce ve felsefesini anlatan Farsça şiir kitabı olan Cavidname tanıtılmıştır.

Muhammed İkbal İslam dünyasının yetiştirdiği en önemli düşünür, şair ve filozoflardan biridir. Müslüman halkların yeniden uyanışı ve Hint Müslümanlarının haklarını kazanmasına yönelik çabaları desteklemek amacıyla şiirler yazan İkbal'in *Cavidname* olgunluk dönemi eserleri arasında görülmektedir. İkbal'in düşüncesini ve

felsefesini yansıtan bu Farsça şiir kitabı 1932 yılında tamamlanmış ve oğlunun ismini (Cavid) almıştır.

- Faruki, M.T, "İkbal'e Göre Mü'min Kişi (merd-i mü'min) Tasavvuru", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 1. Cilt, 4. Sayı, Ankara, 1970.

Bu çalışmada, İkbal'e göre mü'min kişi kimdir konusu, eserlerinden örneklerle detaylı bir şekilde incelenmiştir.

İkbal'in tasavvur ettiği mümin kişi, Tanrı'nın vekili ve Allah'ın halifesidir.

- Halıcı, Gülseren, "İntizar Hüseyin", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl: V, Sayı:18, Ankara, Yaz 2005.

Bu çalışmada, çağdaş Urdu edebiyatının kısa öykü yazarı ve romancısı, İntizar Hüseyin'in hayatı ve kısa öykü koleksiyonlarına yer verilmiştir.

Urdu edebiyatında seçkin bir yere sahip olan İntizar Hüseyin, öykülerinde akıcı bir dil ve kendine has sembolleri kullanırken, öykülerinde genellikle tarih ve mitolojiden esinlenmiştir.

- Halıcı, Gülseren, "Mirza Galib: Hayatı, Kişiliği ve Eserleri", Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 5.cilt, 1.sayı, Ankara, 1992.

Bu çalışmada, Mirza Galib'in yaşadığı çevre, çocukluğu, ailesi, eğitimi, evliliği ve edebi hayatında gelişmesine katkısı olan şahsiyetler ve eserleri detaylarıyla anlatılmıştır.

Galib, Hindistan tarihinin son derece karışık bir döneminde yaşamıştır. Zorlu bir hayat yaşayan Galib şiirin her türünde yaşamasına rağmen en başarılı olduğu tür gazeldir.

- Hüseyin, Agha İftikhar, "İkbal ve Akıl", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışmada bir şair ve filozof olan İkbal'in filozof yönü incelenmiş, felsefe üzerine yazdığı İngilizce düz yazıları ve Haydarabad, Aligarh ve Londra'da verdiği ve "İslam'da Dini Düşüncenin Yeniden Doğuşu" adıyla yayımlanan 7 konferansındaki akıl konusundaki görüşlerine değinilmeye çalışılmıştır.

- Kuyumcu, Hakan, "Urduca'nın Gelişiminde Etkin Olan İlk Batılı Eğitim Kurumları ve Aligarh Hareketi", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:6, Sayı:20, Ankara, Kış 2006.

Bu çalışma, Hakan Kuyumcu tarafından hazırlanan "Urdu Romancılığının İlk Dönemi" isimli Doktora Tezi (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2003, Yayımlanmamış Doktora Tezi) nin bir bölümünün özetidir.

İngilizler, başlangıçta ticaret amacıyla geldikleri Hindistan'da yönetimin zayıf düşmesiyle politika değiştirerek kıtaya hakim olmak istemişlerdir. 1857 ayaklanması Hint halkının bu politikaya karşı durması idi. Ancak ayaklanmanın başarısızlığından sonra, toplum üzerinde iyice artan baskı karşısında bir reform niteliğinde Aligarh Hareketi oluştu. Urdu dili de Müslüman toplumun millet kimliğini güçlendirecek tek unsurdu.

- Önder, Mehmet, "Mehmet Akif ve Muhammed İkbal", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışmada, doğum ve ölüm yıllarının birbirine yakınlığı, inançları ve düşünceleri birbirine benzeyen, Mehmet Akif ve Muhammed İkbal incelenmiştir.

- Sıddiki, Raziuddin, "İkbal'in Felsefi Düşüncesinde Fen Bilgisinin Önemi", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışmada, büyük bir şair ve aynı zamanda büyük bir filozof ve bilim adamı olan İkbal'in, fizik, biyoloji ve sosyoloji gibi bilimlere ait son gelişmeleri dikkatle incelemesi ve eserlerinde yer verdiği bu konulardaki örneklerden bahsedilmiştir.

- Soydan, Celal, *"*Mistik Müzik ve Kavvali , ...ve Müzik" , Araştırma ve Yorum Dergisi, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Sayı: 6, Ankara, 2000.

Bu çalışmada, son dönemde popüleritesi artan, Pakistan ve Hindistan'da icra edilen ve mistik müzik türü olan Kavvali anlatılmaktadır.

Kavvali, yansıttığı kültürel zenginlik ve icra şekliyle, sadece sufi kesime ait bir müzik türü olmadığını, evrensel bir müzik türü olduğunu da göstermektedir. Melodisi, tasavvuf içerikli sözleriyle etkili bir müziktir. İnsan sevgisini ve insanın üstün niteliklerini lirik bir tarzda işleyen kavvali, insanı tanrı önünde aciz bir kul olarak değil, evrenin varoluş nedeni, eşsiz güzelliği olarak anlatmaktadır.

Pakistanlı Nusret Fatih Ali Han, Aziz Miyan ve Sabiri Kardeşler bu müziğin ustaları kabul edilmektedir.

- Soydan, Celal, "N.M.Raşid ve Sebe'nin Hikayesi*"* , Edebiyat Güncesi, Sayı: 18, Ankara, Kasım-Aralık 2000.

Bu çalışmada, N.M. Raşd ve Raşid'in toplumsal duyarlılığını yansıtan, İran'da Yabancı adlı kitabında yer alan Virane Sebe adlı şiiri incelenmiştir.

N. M. Raşid'in Virane Sebe adlı şiirine konu olan tarihi Sebe (Seba) ülkesinin, şiddetli yağmurlar sonucu barajların patlaması ve şehrin sular altında kalarak, kıraç ve harabeye dönüşmüş kalıntılarıyla ürkütücü bir şekle bürünmesi anlatılmaktadır.

Bir çöküş hikayesini konu alan bu şiirin güzel tarafı ise, anlatımın durgun ve betimlemelerin hareketsiz olmasıdır.

- Soydan, Celal, "Urdu Edebiyatında Fesadat Dönemi ve İlerici Yazarlar" , Nüsha, Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:1, Sayı: 1, Bahar 2001.

Bu çalışmada, çeşitli siyasi ve sosyal sebeplerden dolayı hızla gelişen öykü türünün kargaşa dönemi ve ilerici yazarları anlatılmaktadır.

Batı yayılmacılığına karşı sert muhalefet gösteren ilerici yazarlar, sosyal ve siyasal yaşamın büyük sorunlarını, yoksulluk, adaletsiz gelir dağılımı gibi konuları işlemekteydiler.

Urdu öykü yazarlığının altın çağını yaşadığı Fesadat (kargaşa) olarak anılan göç dönemi, insanlık dışı olayların yaşandığı bir dönem olarak edebiyatçılara ilham olmuştur. Bu dönemde yaşananlar, nesir ve şiirin her türüne konu olduğu için Fesadat Dönemi olarak Urdu edebiyatında yerini almıştır.

- Soydan, Celal, *"Şibli'de Türkler"* , Nüsha, Şarkiyat Araştırmaları Dergisi. Yıl: 1, Sayı: 3, Ankara, Güz 2001.

Bu çalışmada, Şibli Numani'nin, eserlerinde Türkleri nasıl gördüğüne, Türkiye'ye yaptığı geziden edindiği izlenimlere dayanarak, Türkler hakkındaki düşüncelerine ve Türklere olan sevgisine örneklerle yer verilmiştir.

1876-1878 Osmanlı-Rus savaşında Şibli'nin sekreterliğini yaptığı derneğin Türklere gönderdiği para yardımı, Dr. Ansari önderliğinde doktorlar heyetinin, Balkan savaşı yaralıları için Türkiye'ye yola çıktıklarında Şibli'nin onları uğurlamak için hazır beklemesi gibi örnekler Şibli'nin Türklere olan sevgisinin göstergesidir.

- Soydan, Celal, "N.M. Raşid: Başkaldırı ve Hüsranın Şairi" , Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi. Yıl: 2, Sayı: 4, Ankara, Kış 2002.

Bu çalışmada, gerçek anlamda Batı emperyalizmine karşı savaş açan, ulusçu ve özgün bir şair olan Nezir Muhammed Raşid incelenmektedir.

Urdu edebiyatının en önemli şairlerinden N. M. Raşid'in şiirinin en önemli konularını, geleneksel değer yargılarına ve Batı yayılmacılığına başkaldırı oluşturmaktadır. Şiirinde insani değerleri ağırlıkla ele alan şair, sadece kendi ulusunu değil, tüm doğu ulusunu içine alan Doğuculuk ve Batı karşıtı bir anlayış taşımaktadır.

- Soydan, Celal, "İran'da 'Petrol Tacirleri", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi. Yıl: 2, Sayı: 5, Ankara, Bahar 2002.

Bu çalışmada, N. M. Raşid'in 'Petrol Tacirleri' başlıklı şiiri incelenmiştir. Batı yayılmacılığına karşı gelen şair, kendi ülkesinde de yaşadığı durumdan yola çıkarak, İran'ın petrol yataklarını işletmek amacıyla gelip, çeşitli imtiyazlar elde edecekleri için, İran halkını Batı yayılmacılığına karşı uyarmaya çalışmaktadır.

- Soydan, Celal, " İkbal Felsefesinde Kadının Yeri" , Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl 3, Sayı: 9, Ankara, 2003.

Bu çalışmada, İkbal'in sosyal hayatta kadının yeri ve görevleri konusundaki görüşleri yer almaktadır. İkbal, güçlü bir toplum yapısının oluşmasını istiyordu ve bunun için toplumda ve dini düşüncede köklü bir reform olması gerektiğine inanıyordu ve bu konuyu destekleyen felsefi görüşler ortaya koymaktadır. Toplumun önemli bir parçası olarak gördüğü kadına, bu felsefesinde hemen hemen hiç yer vermez ve kadının eğitimi, annelik görevi, ev işleri gibi konuları işlemekle yetinir.

- Soydan, Celal, "Urdu Dilinde Akrabalık Terimleri ve Müslüman Hint Toplumunda Aile Yapısı" , Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt: 43, sayı:1, Ankara, 2003.

Bu çalışma, Türk topluluklarında akrabalık bağlarının sıkı olması nedeniyle Türk Dillerinde bulunan çok sayıda akrabalık bağı ve bunların tanımlamalarıyla birlikte oluşan akrabalık adlarının detaylı incelemesini içermektedir.

- Soydan, Celal, *"*Urdu Dilinin Türk Asıllı Dahi Şairi Mirza Asadullah Han Galib**"***,* Nüsha, Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:1, Sayı: 2, Yaz 2001.

Bu çalışmada, Urdu edebiyatının modern çağının mimarı sayılan Türk asıllı dahi şair Galib'in hayatı ve edebi kişiliği incelenmiştir.

Galib, bölgede uzun yıllar yazı dili olarak kullanılan Farsça ve giderek daha sık kullanılmaya başlayan İngilizce karşısında, Urduca'nın yazın dili olarak fazla etkin olmayacağını düşünenlerin bulunduğu bir dönemde, yazdığı eserler ve kendisinden etkilenen edebiyatçılar sayesinde, Urduca'nın hiç de yetersiz bir dil olmadığını kanıtlamıştır.

- Soydan, Celal, "Urdu Dilinde Protest Edebiyat", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:6 Sayı:20, Ankara, Kış 2006.

Bu çalışmada, Urdu edebiyatında çok eskilere dayandığını gördüğümüz protest edebiyatın bugüne kadar geçirdiği süreç ve Pakistan'ın içinde bulunduğu siyasi şartlarda ne kadar etkin olduğu anlatılmaktadır.

Pakistan'ın kuruluşundan itibaren yaşanan siyasi iktidarsızlık, halkta olduğu gibi edebiyatçılarda da büyük tepkilere yol açarak, Urdu edebiyatında önemli bir protest edebiyat birikimine neden olmuştur.

- Toker, Halil, "Hint-Türk İmparatorluğu'nun Son Temsilcisi II. Bahadûr Şah Zafer", Nüsha, Yıl:4, Sayı: 12, Ankara Kış 2004.

Bu çalışmada, gerçek bir siyasi gücü ve askeri bir önemi bulunmamasına rağmen, Delhi Sultanı olarak anılan Bahadur Şah Zafer çeşitli yönleriyle incelenmiştir.

Zafer mahlasını kullanarak şiir yazan Bahadur Şah Zafer'in, 1857 ayaklanmasında özgürlük hareketinin bir sembolü olarak, Hindistan halkı üzerinde önemli etkileri olmuş ancak, yönetimle ilgili bir şey yapamayacağını bildiği için şiir yazmaya yönelmiştir.

- Toker, Halil, "Urdu Şiirine Genel Bir Bakış-Başlangıcından Klasik Dönemin Sonuna Kadar", Şarkiyat Mecmuası, Sayı: VIII, İstanbul, 1998.

Bu çalışmada, Urdu şiirinden bahsedilmeden önce Urdu dilinin ortaya çıkışıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir. Urdu şiirinin kapsamlı bir şekilde incelendiği bu çalışma, Urdu şiirinin başlangıcı ve ilk şairler, Dekken'de Urduca Şiir (Dekeni Şiir), Delhi Ekolü, Lakhnov Ekolü başlıkları altında oldukça detaylı bir şekilde incelenmiştir.

- Toker, Halil, "Urdu Edebiyatında Modern Öykü", Adam Öykü, İstanbul, 2000.

Bu çalışmada, Urdu edebiyatının modern öyküyle tanışması, Urdu Edebiyatındaki ilk öykü yazarları incelenmiştir.

Batılı anlamda öykünün Urdu edebiyatına girişi, İngiliz edebiyatı yoluyla olmuştur. Öykü kısa sürede beğenilmiş ve tutulan bir yazın türü olmuştur.

"Oudh Punch" ve İntihab-ı La-cevab" gibi gazeteler ile dergiler için İngilizce'den yapılan çevirilerle, Urdu edebiyatının modern öyküyle tanışması başlamıştır.

Urdu edebiyatının ilk öykü yazarları Prem Çand ve Seccad Haydar Yıldırım'dır. Urduca'nın ilk kısa öyküsünün Prem Çand'ın "Paha Biçilemez Mücevher" adlı

öyküsü kabul edilmekteyken, daha sonraki araştırmalarda ilk modern öykünün Seccad Haydar Yıldırım'ın "İlk Coşku Kıpırtısı" adlı öyküsü olduğu tespit edilmiştir.

- Toker, Halil, "Urdu Dili: Türk Kültürünün Göz Ardı Edilen Mirası", İlmi Araştırmalar Dergisi, c.11, İstanbul 2001.

Bu çalışma, Urdu dilinin doğuşunu, adının anlamının detaylarıyla anlatıldığı bir çalışmadır. Dil isimleri genelde konuşuldukları ülkenin isminin sonuna ekler eklenerek yapılmaktadır. Urdu dilinin böyle bir yapısı olmaması sebebiyle ülkemizde pek bilinen bir dil olmadığı söylenebilir.

Bu çalışmada, Urdu (Ordu) Dili Türkçe'nin Bünyesinden Çıkan Bir İsim, Türk Ordularının Gelişi Bir Dil Yarattı, Üç Türk:Üç İlk, Urdu Dili ve Edebiyat'ında Türkler, Urduca'yı Öğrenmeli midir? Başlıkları altında Urdu dili detaylarıyla incelenmiştir.

- Toker, Halil, "Muhammet İkbal", Yaz-gı, Sayı:6-7, Şanlı Urfa, 1998.

Bu çalışma, Hint ve Pakistan Müslümanlarının bugüne kadar yetiştirmiş olduğu en büyük düşünürlerden Muhammed İkbal'i anlatmaktadır.

İkbal'in şiirlerinde kendisini tanımasına neden olan "Benlik" (hodi) felsefesi anlatılmaktadır. Sözlüklerde anlamı bencillik, gurur olarak geçen "Benlik" sözü İkbal'in şiirlerinde farklı bir anlamda, felsefe kimliğine bürünerek ortaya çıkmıştır. Çalışmada Elmas ve Kömürün Hikayesi de yer almaktadır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ ÇEVİRİ MAKALELER VE İÇERİKLERİ

- Ahmad, Anwar, çev., Celal Soydan, "Bir Dönem Türk Tarihi ve Edebiyatının Urdu Edebiyatındaki Yansımaları" , Bilge Dergisi, Sayı: 31, Ankara, 2001.

Bu çalışmada, İngilizlerin yönetimi ele geçirmeleriyle birlikte, özgürlüklerine kavuşmak isteyen Hint Müslümanlarının, Türklerin cesaret ve kararlığıyla birlikte, Türk edebiyatındaki derinlik ve fikir etkenini, bir yol gösterici olarak fark etmeleri detaylarıyla anlatılmaktadır.

İktidardaki güçlerini arttırmak isteyen İngilizler, iletişim ve basın yayın sisteminde iyileştirmeler yapmış, Hindistan Müslümanlarının Türklerle hatta Ruslarla ilişkilerine bile itiraz etmemişlerdir. Matbaanın Hindistan'a gelmesiyle, çeşitli yayın organlarının (gazete, dergi, kitap vb.) hızla basılmaya başlaması ve önemli edebiyatçıların eserlerinde Türk tarihindeki olaylara yer vermeleriyle birlikte Urdu edebiyatında roman yazarlığı başlamış oldu.

- Bedi, Racandar Singh, çev.,Halil Toker, "Omuz Omuza", Adam Öykü, İstanbul 2000.

Bu çalışmanın içeriğine ulaşılamamıştır.

- Buhari, Patris, çev., Asuman Belen Özcan, "Muridpur'un Önderi", Ekev Akademi Dergisi, Sayı:17, yıl:7, Güz 2003.

Bu çalışmada, Patris Buhari'nin 'Patris ke Mezamin' (Patris'in Öyküleri) adlı yapıtında yer alan, 'Muridpur'un Önderi' adlı öyküsünün çevirisine yer verilmiştir.

- Bulu, Şevket, çev., "İkbal'den Dörtlükler", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışma, İkbal'in bazı dörtlüklerinin çevirisini içermektedir.

- Bulu, Şevket, çev., "Mürşid ile Mürid", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

  Bu çalışma, İkbal'in Mürşid ile Mürid aslı eserinin çevirisini içermektedir.

- Chaudry, Ghulam Ali, çev.,Halil Toker, "İkbal, Cinnah ve Filistin", Türkçe İkbaliyat, Lahor, 1993.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal ve Muhammed Ali Cinnah'ın, İngiliz-Hindu cephesinde yaşanan mücadele esnasında, Filistin'deki Arap haklarına da nasıl sahip çıktıkları incelenmiştir.

- Javid, İkbal, çev., Masud A. Shaikh, "İkbal ve Rumi-Mukayeseli Bir Etüd",Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Karşılaştırmalı bu çalışmada, bulundukları dönemin ruhani durumunu şiirleriyle tanımlayan dini şairler Muhammed İkbal ve Mevlana Rumi incelenmiştir.

- İkbal, Muhammet, çev., Halil Toker, "Muhammet İkbal'den Muhammet Ali Cinnah'a Mektuplar", Posta Kutusu (Üç aylık posta kültür dergisi), Yıl:1, Sayı:1, İstanbul, 2003.

  Bu çalışmanın içeriğine ulaşılamamıştır.

- İkbal, Muhammed, çev., Ahmet Albayrak, "Niçin Pakistan? (Muhammed İkbal'in Tarihi Konuşması)", Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, Yıl:5, Sayı:16, Ankara, Kış 2005.

Bu çalışma, Muhammed İkbal'in, Tüm Hindistan Müslümanları Birliği'nin Yıllık Toplantısı'nda başkan olarak yaptığı konuşma metninin çevirisini içermektedir. Muhammed İkbal'in 1930 tarihli Pakistan'ın kuruluşunu simgeleyen konuşması İslamiyet ve milliyetçilik bağlarının kurulduğu sözlerle başlamaktadır. İslam ve milliyetçilik bağlarının yapılandığı, Avrupa ve Hristiyanlığın karşılaştırıldığı düzlem,

Muhammed İkbal'in Müslümanlık ile ilgili görüşlerini içermektedir. Ona göre Müslümanlık Avrupa'daki laiklik biçimini alamaz. Ayrıca Müslümanlığın en iyi faaliyet gösterdiği yer yine ona göre Hindistan'dır.

Dr. Muhammed İkbal'in Hindistan'ın Allahâbâd şehrinde 1930 yılının 29 Aralığında yaptığı bu konuşma, Pakistan'ın kuruluşuna giden yolda ilk adım olarak kabul edilmektedir. Bu metin aynı zamanda İkbâl'in siyasî kabiliyetini ve niçin Pakistan sorusunun cevabını da içermektedir.

- Kasimi, Ahmed Nedim, çev., Asuman Belen Özcan, "Faytoncu", Littera Edebiyat Yazıları, Cilt:15, Aralık 2004.

  Bu çalışma, Ahmed Nedim Kasimi'nin, Seferiş adlı öyküsünün çevirisidir.
- Mahmud, Ahmed-i , çev., Halil Toker, "Yaşlılık Dayanağı", Adam Öykü, İstanbul, 2000.

  Bu çalışmanını içeriğine ulaşılamamıştır.
- Mantu, Saadat Hasan, çev.,Halil Toker, "Kuşkum Yok", Adam Öykü, İstanbul 2000.

  Bu çalışmanın içeriğine ulaşılamamıştır.
- Munavvar, Muhammed, çev., Masud A. Shaikh, "İkbal'in Edebiyata ve Siyasete Katkısı", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

  Bu çalışmada, İkbal'in hayatı, eserleri, İngilizce eserleri, mektupları, siyasi hayatı ve Kaidi Azam'la ilgili görüşlerine yer verilmiştir.
- Razzaki, Şahid Husayn, çev., Selma Benli, "Pakistan Müslümanlarının Gelenekve Görenekleri", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Doğu Dilleri Dergisi, 5.cilt, 2.sayı, Ankara, 1993.

Bu çalışmada, Şahid Husayn Razzaki'nin Pakistan Müslümanları'nın Gelenek ve Görenekleri adlı kitabının, Pencap'daki şehirlerin evlilikle ilgili gelenek ve göreneklerden bahsettiği bölümün çevirisi yer almaktadır.

Yazar kitapta, evlilik, doğum ve ölümle ilgili gelenek ve görenekleri, Pencap, Sindh, Belujistani Serhadve diğer bölgelere göre ayrı ayrı ele almıştır.

- Şakir, Pervin, çev., Asuman Belen Özcan, "Sorgu", Çağdaş Dünya Edebiyatı Çeviri Seçkisi, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

Bu çalışma, yeni kuşağın seçkin şairlerinden Pervin Şakir'in "Sorgu" şiirinin çevirisidir.

Gençler üzerinde, özellikle kadınlar üzerinde etkili olmasının en büyük nedeni, şiirlerinde sevgi ve sevgiyle ilgili deneyimlere yer vermiş olmasıdır. Bunun dışında, siyasi ve toplumsal sorunlara da değinmiştir.1946 doğumlu olan Pervin Şakir, 1994 yılında geçirdiği bir trafik kazası sonucu hayatını kaybetmiştir.

- Şakir, Pervin, çev., Asuman Belen Özcan, "Fakat", Çağdaş Dünya Edebiyatı Çeviri Seçkisi, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

Bu çalışma, yeni kuşağın seçkin şairlerinden Pervin Şakir'in "Fakat"şiirinin çevirisidir.

- Toker, Halil (çev.), "Muhammed İkbal'den Şiirler", Doğu Edebiyatı Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi, Yıl:1 Sayı:1 İlkbahar-Yaz 2007.

Bu çalışmanın içeriğine ulaşılamamıştır.

- Toker, Halil (çev.), "Bir Keşmir Masalı: Yüzüğün Sırrı", Doğu Edebiyatı Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi, Yıl:1 Sayı:1 İlkbahar-Yaz 2007.

Bu çalışmanın içeriğine ulaşılamamıştır.

- Türkmen, Erkan, çev., "Muhammed İkbal'in Tanrı'ya Yakarışı ve Tanrı'ya Yakarışına Verdiği Cevabı", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışma, Muhammed İkbal'in "Şekva ve Cevab-i Şekva" adlı şiirinin bir incelemesini ve çevirisini içermektedir.

- Zulfiqar, Ghulam Hussain, çev., Zeynep Yazıcı, "İkbal'in Gençliğe Yaşayan Mesajı", Türkçe İkbaliyat İkbal Akademisi, Pakistan, 1993.

Bu çalışmada, şiirsel düşüncesinde gençliğe önem veren İkbal, gençlerin yüksek enerjisinin yıkıcı faaliyetlere yönlendirilebileceği gibi, yapıcı faaliyetlere de yönlendirilebileceğini anlatmaktadır.

Kendi yaşadıklarından da yola çıkarak verdiği mesajlarla, sağlam bir eğitim ve yüksek hedeflerle disiplin edilen gençliğin insanlığın geleceğini değiştirebileceğine inanmaktadır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ YÜKSEK LİSANS TEZLERİ VE İÇERİKLERİ

- Albaş, Orhan, Mirza Muhammed Rafi'Sauda'nın Hayatı ve Eserleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1997.

Bu çalışmada, yaşadığı dönemde, en büyük şair olarak çağdaşlarını geride bırakıp, ön plana çıkan Mirza Muhammed Rafi'Sauda'nın hayatı ve eserleri ele alınmıştır.

Yaşadığı dönem göz önünde bulundurularak, o günün siyasi ve kültürel yapısı incelenmiş, Sauda'nın çocukluğu ve yaşadığı çevre detaylarıyla anlatılmış, Mirza Sauda'nın biyografisi, edebi kişiliği, çağdaşlarıyla olan ilişkisi, etkilendiği ve etkilediği kişiler, hocaları, öğrencileri gibi konular başlıklar altında incelenmiştir.

Şiirler bölümünde ise, Sauda'dan seçilen şiirler Urduca Türkçe karşılıklarıyla verilmiş ve şiirlerin değerlendirilmesi yapılmıştır.

- Belen, Asuman, Muhammed Husayn Azad'ın Hayatı ve Eserleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1995.

Bu çalışmada, Muhammed Husayn Azad'ın hayatı, yaşadığı dönemdeki siyasi, sosyo-ekonomik durum, ailesi ve çevresi, edebi kişiliği, şiiri ve o dönemdeki çağdaşları ve eserleri bölümler halinde incelenmiştir.

- Benli, Selma, Zarb-e Kalim ve İkbal, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1987.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal ve 1936'da yayınladığı, Urduca dört manzum eserinden sonuncusu olan Zarb-e Kalim adlı eseri incelenmiştir.

İkbal'in Zarb-e Kalim adlı eseri, genel olarak gazel ve kıta türünde yazılmış manzumelerden oluşmaktadır. Arapça ve Farsça kelimelerin çoğunlukta olduğu eserin dili son derece açık ve sadedir.

İkbal, Avrupa emperyalizmine karşı çıktığı ve bu düzeni eleştirdiği Zarb-e Kalim adlı eserinde, Müslümanlara içinde bulundukları durumu bütün gerçekleriyle açıklamış ve inançlarını kaybetmemelerini, kendilerini geliştirmelerini, mücadeleci olmalarını ve özgür bir dünyaya sahip olmak için çaba harcamaları gerektiğini anlatmaya çalışmıştır.

- Bilik, Nuriye, Türkçe ile Urduca Arasındaki Bazı Gramatik Benzerlikler, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 1991.

Bu çalışmada, Urdu dilinin tarihi gelişim süreci içersinde, Türklerin bu dile katkıları detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Urdu dilinin bugüne kadar aldığı isimler, anlamları ve Urduca ile Türkçe arasındaki dilbilgisi açısından paralellikler belirlenmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda Türkçe'den etkilendiği düşünülen fakat kesinliği ispatlanmamış konulara da yer verilmiştir.

- Bulgur, Durmuş, Mevlana Altaf Hüseyin Hali, Hayatı, Eserleri ve Edebi Kişiliği, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1995.

Bu çalışmada, Ahmet Han'ın Sir Seyyid Ekolü ismiyle meşhur olan edebi hareketinin bir üyesi olan Mevlana Altaf Hüseyin Hali'nin hayatı, eserleri ve edebi kişiliği incelenmiştir.

Bazı çevreler tarafından, yenilikçilerin öncüleri arasında kabul edilen Hali, modern şiirin kurucularındandır. Eski tarz medrese eğitimi görmüş, Müslüman Hindistan'da modern eğitim sisteminde önemli işler yapmış bir bilgindir. Modern tarzda şiir yazmanın yanı sıra, hayatı boyunca yazı ve konuşmalarında modern şiir düşüncesini anlatan şairin, Mukaddimah-e Şi'r-o Şa'iri adlı eseri, Urdu Edebiyatı'nda benzeri olmayan eşsiz bir eserdir.

- Durgun, Recep, Sa'adat Hasan Mantu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2001.

Bu çalışmada, Urdu Edebiyatı'ndaki son dönem modern yazarlarından, Urdu edebiyat tarihinde, oldukça gerçekçi olması ve cinsellik konusunu fazlasıyla işlemiş olması nedeniyle, belki de en çok tepki görmüş olan yazarlardan Sa'dat Hasan Mantu incelenmiştir.

Mantu'nun hem romantik hem de realist hikayeleri vardır ancak, gerçekçilik daha ağır bastığı için, Urdu edebiyatında Praym Çand'la başlayan realizm geleneğine bağlı olduğu söylenebilir.

- Elçi, Armağan Esman, Cinnah'ın Son On Yılı (1937-47), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1989.

Bu çalışmada, İslam dünyasının içerisinde önemli bir yeri olana Pakistan'ın devlet hüviyetini kazanmasında rehber olan Muhammed Ali Cinnah'ın son on yılının (137-1947) siyasi yönü, kronolojik olarak detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Müslümanların Hint yarımadasına nasıl geldikleri; Hint yarımadasının 1875 ayaklanması ile İngiliz hakimiyetine geçmesi ve Müslümanlar ve Hinduların beraberce İngilizler karşı koymaları; Hinduların kurduğu Congress (Kongre) partisi ve bu partiye karşılık olarak Sir Seyyid'in Mushtarka Cemaat-e –Muhibban-e Hind adlı partiyi kurmasıyla ortaya çıkan Bengal'in bölünmesi meselesi; Müslümanların kendilerine politik bir organizasyon oluşturmak amacıyla kurdukları Müslüman Birliği partisi; Hindistan'ın özgürlüğü mü, Müslümanların özgürlüğü mü derken ortamın birleştirici bir liderden yoksun olduğu dönemde daha etkin ve aktif bir tutumla 1935 yılında Cinnah'ın ortaya çıkmasıyla birlikte, 1947 yılında Pakistan

devletinin resmen kuruluş tarihine kadar geçen süreçteki siyasal olaylar detaylandırılmıştır.

- Halıcı, Gülseren, Tuzuk-e Cihangir'deki Belli Başlı Konular, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1989.

Bu çalışmada, Cihangir'in yazdığı Tuzuk-e Cihangir'deki belli başlı konular detaylarıyla incelenmiştir.

Pakistan-Müslüman Hindistan Kültür tarihinin oluşmasında büyük katkıları olan Hint-Türk imparatorları hakimiyetleri süresince, bugüne kadar ulaşabilmiş, önemli izler bırakmışlardır. Babur'un "Baburnamah" ve Gulbadan Begam'ın" Humayunnamah" sinin ardından Cihangir'in yazmış olduğu Tuzuk,e Cihangiri (Cihangirnamah) adlı eser de, Hint Türk İmparatorluğu ve Gazneliler hakkında önemli bilgiler içermektedir.

- Işık, Ömer, Asadullah Han Mirza Galib: Hayatı, Sanatı ve Mektup Yazarlığı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 2003.

Bu çalışmada, Asadullah Han Mirza Han Galib'in hayatı, sanatı ve mektup yazarlığı bölümler halinde incelenmiştir.

Galib'in atalarının Türk soyundan geldiği, doğumu ve çocukluğundan başlayarak eğitimini nasıl devam ettirdiği, evliliği, yaşadığı zorluklar, Urdu edebiyatına sağladıkları, kullandığı üslup, ulaşılabilen tüm Urduca ve Farsça eserleri hakkında bilgi, mektuplarına ve mektup yazarlığına detaylı bir şekilde yer verilmiştir.

- Kuyumcu, Hakan, Urduca Tiyatrosu'nun Gelişmesi ve Aga Haşr Kaşmiri, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 1994.

Bu çalışmada, Urdu tiyatrosu Aga Haşr Kaşmiri dönemine kadar incelenmiş ve Urdu tiyatrosun gelişimine büyük katkısı olan Aga Haşr Kaşmiri araştırılmıştır.

Urdu tiyatrosunun siyasi ve sosyal açıdan gelişim sürecinden önce ortaya çıkmış gösteri sanatları hakkında ve Urdu tiyatrosunun başlangıcı ve bu dönemde yer alan önemli drama yazarları ve eserleri hakkında bilgilere yer verilmiştir. Aga Haşr Kaşmiri'nin hayatı, eserleri, tiyatroya başlaması, sanatsal özelliği ve sanat hayatının dönemleri incelenmiştir.

- Özenç, Nuray, Praym Çand ve Hikayeciliği, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 1998.

Bu çalışmada, Urdu edebiyatında nesir alanında hikaye türünün başlangıcı, gelişmesi ve bugün bulunduğu noktaya ulaşmasında önemli katkıları olan Praym Çand, hikayeciliği, edebi kişiliği ve eserleri incelenmiştir.

Praym Çand'a kadar romantizmin örnekleriyle tanışmış olan Hindistanlılar, birdenbire hayatın gerçekleriyle, zorluklarla mücadele eden, açlık ve yoksulluk içinde yaşayan insan örnekleriyle karşılaşmışlardır.

- Öztürk, Nuray, Mevlevi Nezir Ahmed ve Romancılığı, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 1998.

Bu çalışmada, Urduca'nın ilk romanı olan, Mirat-ul-Arus'u kaleme alan Mevlevi Nezir Ahmed ve romancılığı incelenmiştir.

Bir edebiyatçı aynı zamanda Arapça alimi olan Nezir Ahmed, Kur'an-ı Kerim'i halk dilinde tercüme etmiş, aynı zamanda din ve toplum düzeniyle ilgili Arapça ve Farsça birçok eser yazmıştır. Eserlerinde duyguları ön plana çıkaran edebiyatçı, "toplum için sanat" görüşünü benimsemiştir.

- Öztürk, Solmaz, XIX. Yüzyılda Urduca Gazelin Teması, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 1992.

Bu çalışmada, yüz yıllık gibi bir dönem içersinde gazelin temasıyla ilgili değişiklikler ve bu dönemde gazelle ilgili tüm gelişmeler incelenmiştir.

Gazelin tarihçesi, Urdu edebiyatında gazel türünün yeri, önemi ve gelişimi, Urdu edebiyatında önemli gazel şairleri ve bu şairlerin şiirlerinden örneklerle işledikleri temalar bu çalışmanın detaylarını oluşturmaktadır.

- Sade, Senem, Urdu Edebiyatında Öykü, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 2004.

Bu çalışmada, Urdu Edebiyatındaki öykü yazarlığının gelişmesine ve edebiyat çevrelerinde tutulmasına sebep olan tarihi gelişmelere, yaşanan önemli olaylara, öyküden önce gelişim göstermiş edebi türlere ve tezin ana konusu olan Urdu Edebiyatında Öykü konusu, detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ DOKTORA TEZLERİ VE İÇERİKLERİ

- Albayrak, Ahmet, Muhammed İkbal'in Kişiliği ve Öngördüğü İnsan Modeli", 2001.

Bu çalışmanın içeriğine ulaşılamamıştır.

- Belen Özcan, Asuman, Pervin Şakir'in Şiirlerindeki Temalar, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 2000.

Bu çalışmada, Pervin Şakir'in şiirlerinin temaları ve kullandığı dil işlenmiştir. Şiirinde aşk, ayrılık, pişmanlık, umutsuzluk, yazgı, ölüm, din vb. temaları kullanarak şiirindeki bireyselliği anlatırken, şiirinde yarattığı iç dünyasını dış dünyaya açarak toplumsal konularla bir araya getirmiştir. Bu nedenledir ki, Şakir'in şiiri bireysel bilinç ile toplumsal bilincin kaynaştığı bir şiirdir. Diğer taraftan şiirlerinde kadın sorunlarına da değinmiştir.

Pervin Şakir, Pakistan ve Doğu edebiyatında yarattığı şiir dili ve işlediği konularla önemli bir yere sahiptir.

- Benli, Selma, Modern Urdu Şiiri 1850-1900, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1994.

Bu çalışmada, Modern Urdu Şiirinin ortaya çıkmasına neden olan iki temel faktör, 1857 ayaklanması ve batı eğitim ve kültürünün etkisi ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir.

Hint-Türk İmparatorluğu'nun çökmesine neden olan 1857 ayaklanması ve sonrası, Hint Müslümanları için yeni bir uyanışa zemin hazırlamış ve bilinçlenme süreci başlatmıştır.

Batı eğitim ve kültürünün etkisi ise, İngiliz Hükümeti desteğiyle Urduca'ya çevrilen batı eserlerini okuyan Müslüman yazar ve şairlerin, batı edebiyatının konu zenginliği, doğal ve sade oluşundan etkilenmeleri şeklinde olmuştur.

- Bilik, Nuriye, Seccad Haydar Yıldırım ve Hikaye Yazarlığı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1997.

Bu çalışmada, Türkçe'den yaptığı çevirileriyle Türk aile yapısını, gelenek ve göreneklerini, toplum içindeki Türk kadınının yerini, Türk toplumu üzerindeki batılılaşma hareketlerinin etkilerini, yani Türk toplumunun modern yaşam şeklini Urduca okuyucusuna aktaran Seccad Haydar Yıldırım ve hikaye yazarlığı incelenmiştir.

- Bulgur, Durmuş, 1850-1900 Yılları Arası Hind Yarımadasındaki İslami Fikir Akımları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1999.

Bu çalışmada, Hindistan'da ortaya çıkan ekollerin sosyal hayata olan etkileri ve ortaya çıkış nedenleri incelenmiştir.

İngilizlerin Hind Yarımadası'na gelmeleriyle, fikir akımlarının ortaya çıkmasına neden olan, siyasi, sosyal, ekonomik ve dini olaylar tarih sıralamasına göre anlatılmış, bu fikir akımları ve öncüleri tek tek detaylı bir şekilde incelenmiştir.

- Bulu, Şevket, Urdu Nesrinin Altınçağı Olarak bilinen XIX.yüzyılın İkinci Yarısında Sir Sayyid Ahmed Han ve Çağdaşlarının Nesri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1971.

Bu çalışmada, Urdu nesrinin altın çağını yaratan faktörler detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Eğitimin İngilizceyle yapılması, misyonerlerin yerli dillere yaptıkları kutsal kitap çevirileri ve anlaşma dili olarak Urdu dilini seçmeleri, Müslümanların kültürlerini

devam ettirmek için Farsça yerine Urducayı benimsemeleri ve bunu fırsat bilen Ahmed Han'ın başlattığı eğitim seferberliği ve bu seferberliğin devamı için kurulan cemiyetler akabinde yayınlanan ilmi ve edebi dergiler Urdu nesrinin altın çağını yaratan faktörlerdir.

- Güneri, Mukadder, Babur'un Siyasi, Sosyal ve Kültürel Hizmetleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2001.

Bu çalışmada, Gazi Zahiruddin Muhammet Babur'un yönetimde kaldığı 5 yılda verdiği siyasi, sosyal ve kültürel hizmetleri detaylı olarak ele alınmıştır.

Babur, Hindistan'ın (1526-1530) yönetiminde kaldığı beş yıl gibi kısa bir sürede, kalıcı ve köklü icraatlar yapmış ve uzunca süren barış dönemiyle birlikte sanat ve kültür alanında önemli ilerlemeler kaydederek Baburlu Devleti'nin sağlam temellerini atmıştır.

- Halıcı Abay, Gülseren, Hindistan'da Kalıcı Türk İzleri (1542-1666), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1995.

Bu çalışmada, Hindistan'la ilgilerinin Gazneliler dönemiyle başladığı görülen Türkler'in, yönetimde sergiledikleri hoşgörülü tutum, yaptıkları reformlar, bilimde ve güzel sanatlardaki eserleri, mimari alanda gerçekleştirdikleriyle ortaya çıkan Müslüman Hindistan kültürü çok yönlü bir şekilde ele alınmıştır.

- Kuyumcu, Hakan, Urdu Roman Yazarlığının İlk Dönemi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2003.

Bu çalışmada, Hint Alt Kıtası'nda Urdu romanının gelişiminden önce Urdu edebiyatında var olan güçlü masal geleneği (Dastan) fabl ve öyküler vs., sosyo-politik, kültürel ve eğitimi içine alan Urdu romanı ve Urdu romanının bir öncüsü

olarak ortaya çıkan Maulvi Nazir Ahmad, liberalizmi savunan Pandit Nath Sarshar ve İslam Tarihi ile ilgili romanlar yazan Abd-ul-Halim Şarar tartışılmıştır.

- Soydan, Celal, Urduca Manzum Memur Eserleri Işığında Allama Muhammed İkbal, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1999.

Bu çalışmada, İkbal çeşitli İkbaliyatçıların görüşleri ışığında irdelenmiş, İkbal dönemini hazırlayan siyasi ve sosyal gelişmeler, İkbal dönemindeki Hint Müslümanlarının çeşitli siyasi olaylar karşısındaki tutumları ve bu tutumların sonuçları, İkbal'in hayatı ve eserleri incelenmiştir.

İkbal'in, Uduca eserleri mümkün olduğunca ayrıntılı incelenirken, İngilizce ve Farsça eserleri ana hatlarıyla tanıtılmıştır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ YÜKSEK LİSANS SEMİNER ÇALIŞMALARI VE İÇERİKLERİ

- Albaş, Orhan, Halil Sıddıki Dil Nedir?1989 Multan, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1995.

- Aslantürk, Kemal, Sir Seyyid Ehmad Han'ın Sosyal ve Eğitsel Görüşleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1998.
- Belen, Asuman, Hvab-e Hasti, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1993.

Bu çalışmada, Aga Haşir'in üç bölümden oluşan Hvab-e Hasti adlı dramasının çevirisi yer almaktadır.

Aynı zamanda, Aga Haşir'in hayatı, eserleri ve sanatı hakkında da bilgiler içeren ve Hvab-e Hasti'nin genel özelliklerinin de anlatıldığı bu çalışmada, Urdu Drama yazarlığında üstat kabul edilen Aga Haşir'in eserlerinden birini dilimize kazandırmak amaçlanmıştır.

- Halıcı, Gülseren, Urdu Fiil Yapısının İncelenmesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1987.

Bu çalışmada, Urdu fiili yapısı genel hatlarıyla incelenmiştir. Türçe'de fiil konusun da yer aldığı bu çalışmada, Urdu dilinde fiillerin nasıl yapıldıkları, fiil çeşitleri, cins ve sayısı anlatılmış, fiil kiplerinin yapım kuralları, cins ve sayılarına göre çekimlerinin örnekleri verilmiştir.

- Işık, Ömer, Tarih-e Zaban ve Adab-e Urdu (Urdu Edebiyat Tarihi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 2001.

Bu çalışma, Ram Babu Saksina'nın Tarih-e Zaban ve Adab-e Urdu adlı eserinin 97-180 sayfaları arası çevirisidir.

- Özdemir, Nilgün, Urduca Kitap Kataloğu, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 2001.

Bu çalışma, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Urdu Dili ve Edebiyatı Bölümünde bulunan kitaplara ulaşmada kolaylık sağlanması amacıyla hazırlanmış kitap kataloğudur.

- Özgen, Saadet, Tarih-e Zaban ve Adab-e Urdu (Urdu Edebiyat Tarihi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 2000.

Bu çalışmada, Ram Babu Saksina'nın Tarih-e Zaban ve Adab-e Urdu adlı eserinin 97-180 sayfaları arası çevirisidir.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ TÜRKÇE HAZIRLANMIŞ DOKTORA SEMİNER ÇALIŞMALARI VE İÇERİKLERİ

- Belen, Asuman, İkbal Bang-e Dara 2. Bölüm, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1997.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal'in Bang-e Dara adlı eserinin 2. bölümünün (sayfa 167-275 arası) çevirisi yapılmıştır.

- Benli, Selma, Türkçe ve Urduca Arasındaki Gramer Benzerlikleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1989.

Bu çalışmada, dünya dilleri ile Urduca ve Türkçe'nin bunlar arasındaki yeri ve bu iki dilin tarihsel gelişimleri anlatılmıştır.

Transkripsiyon alfabeleri verilerek, Türkçe ve Urduca alfabeleri anlatılmış ve karşılaştırma yapılmıştır. Kelime çeşitleri incelenmiş, ortak yönler ve benzerlikler tespit edilmeye çalışılmıştır.

- Bilik, Nuriye, Dil Toplum ve Kültür, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1994.

- Bulgur, Durmuş, İkbal Bang-e Dara'dan Seçmeler 1.Bölüm, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1996.

Bu çalışmada, Muhammed İkbal'in Bang-e Dara adlı eserinin 1.bölümünün çevirisi yapılmıştır.

İkbail'in filozof bir şair olması sebebiyle, düşünce yoğunluğu olması nedeniyle şiirlerinin anlaşılması da bir ölçüde zor olmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada da, bu zorluğu nispeten de olsa ortadan kaldırmak için eserlerinin özünü teşkil eden temel düşünce yapısı ve hayat felsefesi konu edilmiş, ayrıca İkbal'in tahsili, yetiştiği ortam, düşünce yapısının oluşmasında katkısı olan kişilere de detaylarıyla yer verilmiştir.

- Güneri, Mukadder, Babur'la İlgili Ana Kaynaklardan Seçmeler, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1996.
- Halıcı, Gülseren, Mirza Galib Hayatı Edebi Kişiliği ve Eserleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1990.

Bu çalışmada, temel konusu insan ve insanlık olan, Mirza Galib'in hayatı, edebi kişiliği ve eserleri incelenmiştir.

- Kuyumcu, Hakan, Şiir Türleri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1997.
- Soydan, Celal, Müslüman Hindistan'da İslami Devlete İlk Adım, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**,** Ankara, 1995.

Bu çalışmada, Hüseyin Kureyşi'nin Hindistan Yarımadası'nda Millet-i İslam adlı eserinin içeriği bakımından en önemli olan 4, 5, 6, 7. bölümlerinin (Sayfa 99-210 arası) çevirisi yer almaktadır.

URDU DİLİ EDEBİYATI VE KÜLTÜRÜYLE İLGİLİ ÇEVİRİSİ YAPILMIŞ DRAMA

- Belen Özcan, Asuman, çev., Muin, Hasina, "Tenhaiyan Yalnızlıklar, TRT, 1996

97, onüç bölümlük drama

SÖZLÜKLER

- Aybek, Zafer Hasan, Türkçe-Urduca Sözlük, İslamabad-Pakistan, 1989

- Hameed, Furkan, Türkçe-Urduca; Urduca-Türkçe Sözlük, Ankara, 2009

SONUÇ

"Urdu Dili Edebiyatı ve Kültürüyle İlgili Türkçe Yayımlanmış Çalışmalar" konulu bu tezimiz; bu alanda yapılan çalışmalar, yazılan kitaplar ve makaleler, hazırlanan sözlükler ve tezlerin, Urdu dili, edebiyatı ve kültürünü, Türk okuyucusuna tanıttığını, ortaya konulan eserlerin ne denli önemli olduğunu göstermiştir. Urdu Dili ve Edebiyatı bölümlerinde öğretim elemanlarının sayısının artmasıyla, bu alanda yapılan çalışmaların da artacağı kuşkusuzdur.

13 kitap, 17 çeviri kitap, 47 makale, 20 çeviri makale,14 yüksek lisans tezi, 10 doktora tezi, 7 yüksek lisans seminer çalışması, 8 doktora seminer çalışması, 1 drama çevirisi, 2 sözlük tezimiz içinde yer alan çalışmalardır.

Bu çalışmada, Urdu dili, edebiyatı ve kültürüyle ilgili Türkçe'ye kazandırılan çalışmaların daha çok edebiyat alanıyla, özellikle önde gelen edebi şahsiyetler ve eserleriyle ilgili olduğu, dil konusundaki çalışmaların nispeten daha az olduğu gözlemlenmiştir.

.

ÖZET

Bu tezimizin hazırlanmasındaki amacımız, Urdu dili edebiyatı ve kültürüyle ilgilenen, bu alanda çalışmalar yapan ve okuyanlara, Urdu dili, edebiyatı ve kültürüyle ilgili yararlanabilecekleri Türkçe yayınlanmış çalışmalara (kitap, makale, tez ve tezler öncesi hazırlanmış seminer çalışmaları) topyekun ulaşılmasını sağlamak için, bir araya getirmek ve bu çalışmalar hakkında bilgi vermektir.

Tezimiz Urdu Dili Edebiyatı ve Kültürüyle ilgili Türkçe Yayımlanmış Kitaplar, Çeviri Kitaplar, Makaleler ve Çeviri Makaleler, Yüksek Lisans Tezleri, Doktora Tezleri, Yüksek Lisans Öncesi Hazırlanan Seminer Çalışmaları, Doktora Öncesi Hazırlanan Seminer Çalışmaları, Sözlükler ve Drama başlıkları altında toplanmıştır.

Her bir konunu bulunduğu bölüm yazar soyadlarının alfabetik sıralaması yapılarak ve çalışmaların künye bilgileri altında içerikleri hakkında da bilgiler verilerek hazırlanmıştır.

Bazı çalışmaların, künye bilgilerindeki (yazar soyadı, adı, çalışmanın ismi, basıldığı yer ve basıldığı tarih) ve içeriklerindeki eksiklikler, o çalışmaya çeşitli nedenlerden ötürü ulaşamadığımız için tamamlanamamıştır.

Tez öncesi hazırlanan seminer çalışmaları kayıt altına alınmadığı için, ulaşabildiğimiz seminer çalışmalarına, böyle bir çalışmanın yapıldığı bilgisini vermek amacıyla yer vermek istedik.

SUMMARY

Our aim behind preparing this thesis is to compile the beneficial works published in Turkish on Urdu language, literature and culture (books, articles, dissertations and seminar works conducted prior to the dissertations) in order to ensure that they are totally accessed by those interested in Urdu language, literature and culture and by those conducting studies and having education in this field and to provide information on these studies.

Our thesis is grouped under the following headings; Books Published in Turkish on Urdu Language, Literature and Culture, Translated Books, Articles and Translated Articles, Master Theses, Doctoral Theses, Seminar Studies Prepared before Masters Degree, Seminar Studies Prepared before Doctoral Degree, Dictionaries and Drama.

The sections covering each topic have been prepared by giving the last names of the authors in alphabetical order and by giving information about the contents under the tag information of the studies.

The deficiencies in the tag information (surname & name of the author, name of the work, place and date of printing) and in the contents of some studies, could not be completed due that we could not access to that study for various reasons.

Due that the seminar studies prepared before the thesis are not recorded, we wanted to include the seminar studies which we could have an access to for providing information that such a study was conducted.